

FOR
Freedom
AND
Justice

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood St.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 1

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 2 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Nove zmede na Cipru!

Ustanovitev turškega "časnega upravnega odbora" razburja Grke.

NIKOZIA, Ciper. — Pretekli četrtek so vodniki turške manjšine na otoku objavili 11-članski "časni upravni svet" za turška naselja na Cipru. V petek je nato predsednik Ciperske republike nadškof Makarios označil ta turški ukrep za "očitno pravno kršitev", ki bo škodovala napotom Združenih narodov za pomiritev otoka.

Grško zunanje ministrstvo v Atenah je ustanovitev turškega "sveta" na Cipru označilo za ustvaritev "resnega položaja". Tudi v krogih Združenih narodov gledajo na turški korak z nezadovoljstvom, ker se boje, da bo oteževal njihove napore za ureditev spora med Turki in Grki na Cipru.

Na Cipru živi okoli 600.000 ljudi, od tega je okoli 500.000 Grkov in okoli 100.000 Turkov. Ko je otok dobil leta 1960 po sporazumu med Veliko Britanijo, Grčijo in Turčijo svojo neodvisnost, je dobila nova republika ustavo, v kateri so bile pravice in svobodni razvoj turške manjšine trdno zavarovane. Neodvisnost ni odstranila stoletnega sovraštva med obema narodnostnima skupinama. To je vedno znova udarilo na dan. V pozni jeseni 1963 je predsednik republike Makarios enostavno proglasil ustavo Cipa za neveljavno, ker da v njenem okviru ni možna redna uprava otoka in vodstvo državnih poslov. Otoški Turki so se temu uprli, njihov nastop pa je podprla še Turčija. Grčija je seveda stopila na stran otoških Grkov.

Spopade, do katerih je nato prišlo med obema skupinama, so končale čete Združenih narodov, ki so prišle po sklepu Varnostnega sveta na otok. Od tedaj se Združeni narodi trudijo za vzpostavitev znosnih odnosov med obema narodnostnima skupinama na otoku, žal brez vidnega uspeha. V preteklem novembru je Ciper skoro povzročil vojno med Grčijo in Turčijo. Po posredovanju Združenih držav in Združenih narodov je prišlo do pomiritve med Atenami in Ankaro in izgledalo je, da je kriza prešla. Sedanji turški ukrep utegne to znova pognati na ostrino.

Pakistan bo dobil iz Amerike pšenico

ISLAMABAD, Pak. — Združene države in Pakistan sta podpisali pretekli teden dogovor o dobavi 523.000 ton pšenice, jedilnega olja, mleka v prahu in 900 ton tobaka Pakistanu. Celotna vrednost blaga, ki ga bo Amerika dobavila Pakistanu, obsega 40 milijonov.

COLD WAVE

Vremenski
prevrat
prav

Večinoma oblačno z naletavanjem snega. Najvišja temperatura okoli 18. Včeraj zjutraj ob osmih je kazal toplomer v Clevelandu -4° F. Sneg in huji mrz je napovedan za jutri in za četrtek.

Novi grobovi

Andrew J. Modic
Pretekli petek je umrl 78 let stari Andrew J. Modic z 7219 Hecker Avenue, oče Arturja in pok. Elmerja, stari oče, brat pok. Katherine Bradac, pok. Paula. Pogreb je iz Zakraskovega pogreba. Zavoda danes ob 8.30, v cerkev sv. Frančiška ob devetih, nato na pokopališče.

Andrew Yerman
Preteklo soboto je umrl v Euclid Glenville bolnici 74 let stari Andrew Yerman s 792 E. 232 St., rojen v Cerknici v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA leta 1910, mož Anne, roj. Mahnic v Mirni peči, oče Anne, Mary Potochar, Andjia, Frances Hribar, Anthonyja, Josepha in Donald, 10-krat stari oče, brat Margaret Wise (W. Va), Antonio, Josepha in pok. Franka. Pokojni je bil član SNPJ št. 158, ADZ št. 59 in Društva Najsv. Imena pri Sv. Kristini, organizator Demokratskega kluba v Euclidu in 25 let vodnik odseka v 3. vardi. Pred svojo upokojitvijo je bil 30 let zaposlen pri Chase Brass & Copper Co. Pogreb bo v sredo ob devetih iz Želetovega pogreba. Zavoda na E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob desetih, nato na All Souls pokopališče.

Frank Lopatic
V nedeljo je umrl na svojem domu na 18617 Cherokee Avenue 78 let stari Frank Lopatic, mož Frances, roj. Curhalek, oče Albina J. Hathaway, Franka J., Eltrude Tolar in Johna Suhadolnika, 9-krat stari oče in 2-krat praoče. Pokojnik je bil rojen v Skopcu in je prišel v ZDA l. 1913. Zaposlen je bil 45 let pri N.Y.C. železnici v delavnicah v Collinwoodu, dokler ni šel v pokoj. Bil je član ADZ št. 6. Pogreb bo iz Želetovega pogreba. Zavoda na E. 152 St. v sredo ob desetih dopoldne na All Souls pokopališče.

Ivan German
Pretekli petek je umrl v Euclid Glenville bolnici na posledicah avtomobilske nesreče pred 4 tedni 85 let stari Ivan (John) German s 718 E. 157 St., rojen v Karlovcu na Hrvaškem, od koder je prišel v ZDA pred 66 leti. Zaposlen je bil pri N.Y.C. železnici do leta 1947, ko je stopil v pokoj. Bil je samski, brat Mary Tumbrly in pok. Anne Milinovich, prijatelj Ivana Kovacica. Bil je član HBZ št. 235, HKZ št. 30, pri tej je bil zadnjih 30 let predsednik, KSKJ št. 169 in SMZ. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes ob 9.15, v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., nato na Kalvarijo.

Zarotniki proti civilnim pravicam obsojeni

JACKSON, Miss. — Okrožni zvezni sodnik Harold Cox je pretekli petek izrekel kazni nad 6 člani zarote, ki jih je porota 20. oktobra 1967 spoznala za krive pri nasilni smrti treh borcev za civilne pravice junija 1964 pri Philadelphiji, Miss.

H. Bowers Jr., star 42 let, vodnik Ku Klana, in A. W. Roberts, star 29 let, sta dobila najvišjo možno kazen 10 let zapora; glavni namestnik okrajnega šerifa Cecil Price in B. W. Posey, upravnik gasilinske postaje, sta dobila vsak po 6 let ječe, ostali pa so kaznovani s 3 leti ječe vsak. Nihče ni bil kaznovan za globlo. Vsi so ostali na svobodi, ko so položili od sodnika določeno jamščino.

McNamarina linija v kralkem zgrajena

Vrsta utrdb tik južno od Demilitarizirane cone med Severnim in Južnim Vietnamom je do preko tričetrtine zgrajena. Kako se bo obnesla, bo pokazal čas.

SAIGON, J. Viet. — Našim četam v Vietnamu delajo največ preglativ partizani, ki prihajajo tajno iz Severnega Vietnamu na jug, se tam organizirajo v redne vojaške formacije, partizanske oddelke itd., potem pa začnejo gverilsko vojskovanje. Kako preprečiti dohod partizanov iz Severnega Vietnamu je zato med najvažnejšimi problemi, ki se z njimi morajo pečati v Pentagonu.

Pri reševanju tega problema je padla tudi misel, ki jo poznamo že iz druge svetovne vojne: nepropustno zapreti mejo ob južnem robu demarkacijske cone. Za idejo samo ni bilo v začetku preveč navdušenja. Znana žalostna usoda francoske Maginotove linije je svarila pred takim poskusom. Pa se je naša narodna obramba pod pritiskom razmer morala vendarle odločiti za poskus, ki mu ravno sedaj dajejo praktično obliko.

Ob 17. vzporedniku tik južno od demarkacijske cone so začeli postavljati male, toda dobro utrjene postojanke, po 3 milje drugo od druge; povezane bodo med seboj s pasom minskih polj, ki se skozi nje ne bo mogla prebiti nobena živa duša. Tako vsaj mislijo naši vojaški inženjerji. Vsaka trdnjava bo imela za svojim hrbtom še posebej utrjeno zaledje, ki bo skrbelo za njeno dodatno varnost. Linijo so začeli utrjevati od morske obale, sedaj so dela končana na dobri tretjini vse dolžine.

Značilno je, da komunistične oborožene sile ne motijo resno dela na utrdbah in na polaganju min. Da bi linijo pustili pri miru, s tem nihče ne računa. Če ne drugače bodo skušali linijo pretrgati s svojo artilerijo, ki jo bodo lahko postavili severno od demarkacijske cone.

Boj za in proti ideji pa ni končan. Utihiati nečeno je zagovorniki linije, ne njeni nasprotniki. Vsi čakajo, kaj bodo o njej sodili komunistični poveljniki. McNamara bo med tem odšel iz narodne obrambe, pustil pa za seboj svoje ime za novo utrjeno linijo. Ali bo linija trajala toliko časa, kolikor je on sedel v narodni obrambi, se pa še ne da presoditi.

Nevarnost pomanjkanja kisika za dihanje?

NEW YORK, N. Y. — Dr. Lamont C. Cole, profesor s Cornell University, je na zborovanju Ameriške zveze za napredok znanosti razlagal, da obstoja resna nevarnost za pomanjkanje kisika, ki ga potrebujemo za dihanje, če bomo v sedanjem obsegu povečevali sežiganje olj in drugega goriva, pri tem pa z gradnjo večest in mest ter uničevanjem gozda zmanjševali rastlinsko površino.

Imenovani profesor se boji, da bo človeštvo uničilo ravnovesje med kisikom, dušikom in ogljikovim dvokisom v ozračju. Človek in živali udihavamo kisik ter izdihavamo ogljikov dvokis, rastlinje pa uporabljajo za svojo rast ogljik in izloča kisik.

Saigon ne zna rešiti begunskega vprašanja

SAIGON, J. Viet. — Državljanjski vojni se povsod skuša umakniti vsakdo, kdor le more. Seveda računa večina na pomoč svoje javne uprave. Tako bi moralo biti tudi v južnem Vietnamu, pa ni. Po uradni cenzitvi je zbežalo s krajev, kjer razgraja državljanska vojna po l. 1964, okoli 2.100.000 domačinov. Od teh je bila tretjina naseljena v novih vaseh, tretjina jih živi v taboriščih, tretjina se je pa vrnila domov. Nizko število beguncev v taboriščih pričča, da taborišča ne morejo biti dobro organizirana, saj jih je zapustilo ravno toliko beguncev, kolikor jih sedaj tam živi. Ti pa niso odšli na bolje, ampak so se rajše vrnili domov, da tam tvegajo žalostno življenje civilnega prebivalstva.

Pa še druga številka je značilna. Dočim so l. 1966 registrirali skoraj milijon novih beguncev, so jih lani le 430.000 do 450.000. Število beguncev je torej padlo na polovico, čeprav grozote državljanske vojne niso popenjale. Ravno nasprotno: v le premnogih krajih je za civilno prebivalstvo postalo življenje še neznosnejše kot je bilo prejšnje čase. Pa pri vsem tem ne drviyo v begunska taborišča!

Ogromni dobički na račun človeške sile

NEW YORK, N. Y. — Zvezna porota je odločila, da so tri velike družbe, ki izdelujejo zdravila, krive dogovarjanja o nadziranju cen in o uvedbi antibiotikov pri proizvodnji in prodaji antibiotikov od nekako leta 1955 dalje. Razprava je trajala od 23. oktobra 1967.

Obtožnica trdi, da so tri družbe, American Cyanamid, Bristol Myers in Charles Pfizer and Co. prodale po dogovorjenih cenah antibiotikov za okoli 1.7 milijona dolarjev. Izdelava 100 tablet antibiotika tetracycline je stala tri podjetja od \$1.59 do \$3.87, prodajala so jo na debelo drogerijam po \$30.60, te pa dalje na drobno bolnikom po \$51.

Najvišja kazen je omejena na \$150.000 globe, toda obsodba daje možnost vsem večjim kupcem vložitev tožbe proti obtožencem.

Politična invazija v Južni Vietnam

SAIGON, J. Viet. — Našim uradom v Saigonu so se za prve tedne v januarju napovedali gostje, ki jih niso povabili. So se kar sami; so to senatorji in kongresniki, ki hočejo izrabiti kongresne počitnice in si ogledati od vseh strani položaj v Vietnamu. Menda je napovedanih več skupin, vsako bo pa treba spraviti pod streho, jo voditi po deželi, razlagati in tolmačiti vse, kar bo goste zanimalo, in povrhu še skrbeti, da se ne bo dolgočasila.

Naši uradi v Saigonu imajo dosti skušnje v teh poslih in vedo, kako neprijetni lahko postanejo. Zato se jih ne veselijo, jih pa razumejo. Vsi kongresniki in dobra tretjina senatorjev mora znova kandidirati, ako hočejo ostati v Kongresu. Za agitacijo morajo volivcem povedati tudi nekaj, kar so sami doživeli. Pot v Vietnam jim pa lahko da dosti gradiva za agitacijo, obenem pa tudi utrdi njihov ugled med volivci. Stroške za potovanje bodo seveda plačali iz proračuna za Kongres. Le malo bo kongresnikov in senatorjev, ki bodo sami plačali vse svoje stroške.

TITO NAPOVEDAL ČISTKO

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je napovedal v izjavi, ki so jo za konec leta prinesle radijsko-televizijske postaje, čistko Zveze komunistov Jugoslavije. Trdil je, da je nasprotnike svoje gospodarske reforme v vrhu partije že iztrebil, da pa so ti še trdno usidrani v srednji plasti partijskega vodstva.

BELGRAD, SFRJ. — Gospodarska reforma, združena z rahljanjem centralizma in državni upravi in v partiji, pa tudi s popuščenjem policijskega nadzora in nasilja, je imela od samega začetka celo vrsto nasprotnikov. Ti so bili najmočnejši v vrstah Komunistične partije v Srbiji, manjkalo jih pa seveda ni tudi drugod. Pokojni Kraigher in drugi vodniki izvajanja reforme so pritiskali na Tita, naj spravi nasprotnike reforme, ki so njeno izvajanje sabotirali, z odgovornih mest partijskega vodstva in državne uprave. Na Brionih je Tito julija 1966 odstavil Rankoviča, ki je veljal za glavnega nasprotnika reforme. Ko je videl odmev tega svojega koraka v Srbiji, je Tito naslednje korake čiste odločil. Ranković in njegovi najmočnejši sodelavci so ostali neznakovani. Sodnijski proces proti njim je bil ustavljen na predlog samega Tita.

Izvajanje reforme ima še vedno veliko nasprotnikov, kot je dejal Tito, zlasti v "srednjih plasteh" Zveze komunistov Jugoslavije. Gre menda za partijske vodnike, kot je znani Jovanović "Bradonja" v Lazarevcu v Srbiji, ki se je javno postavil proti uradnemu partijskemu vodstvu in pri tem dobil močno podporo — pri volivcih. Takih "Bradonj" je veliko v vseh republikah, četudi nastopajo bolj na skrivaj in morda manj uspešno. Tito je izjavil, da jih bo do prihodnjega partijskega kongresa pospravil ne le z njihovih položajev v partiji, ampak jih bo pognal iz nje. Brez njihove odstranitve po mnenju Tita ni mogoče reforme uspešno izvesti.

"Vrsta negativnih elementov in vprašanj se je nabrala, ki jih moramo rešiti. To moremo storiti le z izvedbo gospodarske reforme. Lotiti se moramo najintenzivnejše ideološke in politične borbe za izvedbo naših sklepov in za odstranitev vseh negativnih manifestacij, ki so prišle na dan po osmem kongresu," je razlagal Tito položaj v državi in partiji svojim poslušalcem.

Pokojnega Kennedyja ustrelil 'neznani morilec'

PARIZ, Fr. — Herve Alphant je francoski diplomat, ki je bil za francoskega poslanika v Washingtonu in je dober oseben prijatelj Kennedyjeve družine. Prijateljstvo ga je vezalo tudi s pokojnim predsednikom.

Alphant je sedaj državni tajnik v francoskem zunanjem ministrstvu, torej prvi strokovni diplomatski zaupnik zunanjega ministra. To ga ni zadržalo, da je napisal uvod za knjigo izbranih Kennedyjevih govorov, ki v njem trdi, da je Kennedyja ustrelil "neznani morilec".

Alphandova izjava bo gotovo zopet razburila našo javnost, morda bolj kot francosko. Alphant je diplomat z mednarodnim ugledom in gotovo ne trdi nekaj, čemur ne verjame. Knjiga je izšla le v 300 izvodih. Posamezni izvodi imajo že sedaj ceno \$300-\$1.000.

Johnson je omejil investicije v tujini

Predsednik je pooblastil Federal Reserve Board, da omeji posojila v tujino, pa neposredno prepovedal za prihodnje leto vse investicije v Zahodni Evropi.

JOHNSON CITY, Tex. — Včeraj je predsednik L. B. Johnson uvedel vladni nadzor nad vsemi privatnimi investicijami v tujini in napovedal vrsto trdih ukrepov, ki naj odstranijo ali skrajno omeje primanjkljaj v mednarodni plačilni bilanci, ki je v preteklem letu narastel na skoraj 4 milijone dolarjev. Vsi ti ukrepi imajo namen utrditi dolar, ki je v zadnjih mesecih zasel v precejšnje težave.

Vse ameriške privatne investicije v Zahodno Evropo in v Južno Afriko so za eno leto prepovedane, investicije v Veliki Britaniji, Kanadi in Avstraliji so omejene na 65% onih v letu 1965-1967. Investicije v revnih državah pa na 110%. Male investicije privatnikov so iz omejitve izrečno izvzete.

Federal Reserve Board je dobil pravico omejiti bančna posojila v tujini na 500 milijonov v prihodnjih 12 mesecih.

Predsednik je priporočil tudi omejitve potovanj v tujino, v kolikor ta res niso potrebna. Napovedal je v tem pogledu tudi posebne ukrepe. Amerikanci so v preteklem letu porabili za potovanja v tujino okoli 4 milijone dolarjev, tuji pa v naši deželi le okoli 2 milijona. Primanjkljaj znaša torej 2 milijona. Predsednik bi ga prihodnje leto rad zmanjšal vsaj za en bilijon.

Seveda je L. B. Johnson ponovil svojo zahtevo po povišanju davkov, ki naj zmanjšajo primanjkljaj v zveznem proračunu in zavro inflacijo doma.

Zadnje vesti

CAPETOWN, J. Af. — Dr. Ch. Barnard, ki se je komaj vrnil z obiska v Združenih državah, kjer ga je med drugim sprejel predsednik L. B. Johnson, je začel danes zjutraj novo presajanje srca. Srce 24 let starega fanta, ki je umrl na možganski krvavitvi, presajajo v prsa preko 60 let staremu zobozdravniku. Srce tega je tako oslabele, da bi z njim ne mogel živeti več kot kvečjemu nekaj tednov. Operacijo so začeli danes zjutraj ob 3.30 (po clevelandskem času) in jo bodo predvidoma končali ob devetih.

CHICAGO, Ill. — Prometnih smrtnih nesreč je bilo preko zadnjih treh prostih dni le 355, med tem ko so jih napovedali okoli 540. V Ohiju je bilo 13 smrti na cestah, napovedali pa so jih 34. Z zmanjšanjem števila smrtnih nesreč je na eni strani pripomoglo vreme, na drugi pa previdnejša vožnja.

Iz Clevelanda in okolice

Poštnina se bo zvišala

S 7. januarjem 1968 se bo zvišala poštna tarifa za notranji poštni promet, za navadna pisma od 5 centov na 6 centov, za letalska pisma od 8 do 10 centov za eno unčo; dopisnice od 4 centov na 5 centov, letalske dopisnice pa od 8 na deset centov. Izrežite in shranite.

Srbi se še dajejo med seboj

Pretekli petek je prišel glavni namestnik šerifa v srbsko pravoslavno cerkev sv. Save v Parmiti, da bi to prevzel iz rok sedanje uprave, ki drži s patrijarhom v Belgradu, ter jo izročil skupini, ki drži z od Belgrade odstavljenim škofom Dionizijem. Ta je namreč zmagala lani pri posebnih volitvah in sodišče je odločilo, da cerkev pripada njej. Dosedanja uprava s kakimi 200 podporniki se je zaprla v cerkev in jo ni hotela izročiti šerifu. Ta je prišel po dveh urah pregovorov do prepričanja, da bi uporaba sile utegnla sprožiti prelivanje krvi in je izvedbo sodnijske odločitve odložil, dokler ne bo o novi pritožbi onih, ki imajo sedaj cerkev v rokah, odločil okrajni sodnik R. F. McMahon. Zaslisanje je določeno na 10. januar.

Prijave psov

Okrajni avditor R. Perk je objavil, da je potrebno pred koncem tega meseca prijaviti pse, oziroma kupiti v njegovem uradi nove prijave znamke.

Odbor za l. 1968

Podr. št. 10 SZZ ima za leto 1968 sledeči odbor: predsednica Anna Markovich, 15705 Holmes Ave., MU 1-7378; podpreds. Phillips Cermely, taj. in blag. Mary Camloh, 15726 Holmes Ave., 541-6245; zapisničarica Mary Komidar; nadzornici: Amalia Novak in Steffie Koncila; vratarica Jennie Koren. — Seje se vršijo vsak drugi tork v mesecu ob 7. uri zvečer v Slov domu na Holmes Ave.

V bolnici

G. Frank Martich, 15416 Macaulay Avenue, je v St. Luke's bolnici na Shaker Blvd. Obiski so dovoljeni.

Seja

Podr. št. 14 SZZ ima nocoj ob sedmih sejo v SDD na Recher Avenue.

Stanton in Cotner

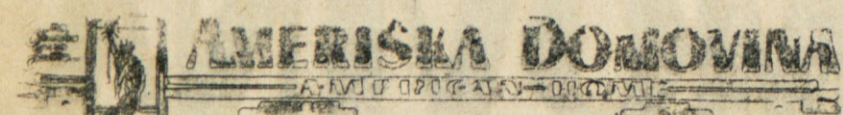
Clevelandski mestni svet je izvolil na sinočnji seji ponovno za svojega predsednika Stanton, za tajnico ma Mrs. M. Cotner.

Bog, Amerika in Gallup

PRINCETON, N. J. — Znani Gallupov zavod je pozvedoval po naši deželi, kakšni so odnosi med Bogom in Amerikanci. Proti pričakovanju mu je 97% Amerikancev odgovorilo, da verujejo v Boga. S tem seveda ni rečeno, da se vsi brigajo zanj in skušajo živeti v dobrih odnosih z njim. Zanimivo pa je, da je med tistimi tremi odstotki nevernikov le ena četrtina takih, ki so prepričani, da ni Boga, — so torej popolni brezbožniki, — vsi drugi pa ne vedo, ali Bog more obstajati in, če obstoja, kaj naj počne.

Nainižja in najvišja

DENVER, Colo. — Med najnižjo in najvišjo točko v državi Kolorado je 11.000 čevljev višinske razlike.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 1 Tuesday, Jan. 2, 1968

Štrajki, demonstracije, nemiri, izgredi

Amerika ne bi bila dežela svobode, ako ne bi časopisi poročali o demonstracijah, izgredih, štrajkih, piketiranju itd. Smo navajeni nanje kot berač na mrz. Postanejo pa predmet našega zanimanja samo takrat, kadar dobijo večji obseg ali pa jih časopisje naslika kot pojave narodne važnosti.

Vsi ti pojavi imajo en skupen namen: opozoriti javnost na nekaj, kar ne more biti v redu, kar nekomu škoduje, mu dela krivico itd. Seveda bi bilo lepo, ako bi vsak tak pojav bil namenjen le enemu cilju. Tako je bilo včasih. Ako smo slišali o demonstracijah, smo vedeli, da so jih sprožili politični dogodki. Ako smo brali o štrajkih, smo vedeli, da so odmev socialnih krivic, ako smo gledali izgrede, smo začutili, da nekdo smatra, da se mu godi huda krivica.

Danes ni zmeraj tako. Vsi javni nastopi so postali sad organizacije. Danes ni mogoče zvesti ljudi na ceste in trge brez skrbnih organizacijskih priprav, ki jih pa morejo izvršiti le ljudje, ki so v tem poslu izvežbani. Javni nastopi imajo danes uspeh le takrat, kadar so v rokah skusnih organizatorjev. Teh pa ni veliko. Jih celo primanjkuje.

To priznava celo tisti, ki se njihovo življenje in delo giblje ob robu javnih nastopov. Saj je pred kratkim rekel znani črnski politik dr. M. King, da mora nabrati za svoje pomladanske akcije kakih 3,000 izvežbanih demonstrantov in da bo rabil nekaj mesecev, da jih izvežba. To, kar je dr. King povedal javno, delajo drugi na tihem. Vsak organizator javnih nastopov gleda, da si vzgoji svojo armado vdanih in zagriženih pristašev, ki se ne ustrašijo nobenih tveganj in žrtv, da bi nastopi dosegli svoj cilj.

Pomanjkanje, recimo, sposobnih sodrudičnikov pri organiziranju javnih nastopov je pa rodilo še drugo posledico, ki pa pomeni korak nazaj v našem javnem življenju: posamezni javni nastopi se čedalje bolj izrabljajo — pa tudi zlorabljajo — istočasno za različne namene, dobre in slabe, prikriti in odkriti. Pred očmi so nam številni javni nastopi v korist ideji o črnski ravnopravnosti. Kolikokrat se je zgodilo, da so organizatorji primešali pravemu cilju še druge!

Ta pojav je tem usodnejši, ker se te taktike poslužujejo posebno radi naši ameriški komunisti. Organizirajo javne nastope za vse mogoče namene ali vsaj skušajo sodelovati pri njih. Pri tem jim ni toliko za objavljen namen javnega nastopa, njihova glavna želja je, da zlorabijo javen nastop tudi za komunistično propagando, ne da bi pri tem to tudi javno povedali. Kdor le malo pozna način komunističnega taktiziranja, hitro odkrije v takih nastopih rdeče mreže. Kdor bere poročila, kaj vse počenja nasprotniki vojskovanja v Vietnamu, si je hitro na jasnem, kdo vse ima svoje prste vmes. Vsak Amerikanec ima pravico, da nasprotuje vojskovanju v Vietnamu, toda mora pri tem poznati meje, ki jih postavljajo zakoni, in vpoštevati tudi stališče večine našega naroda. Komunisti gredo veliko dalje: skušajo vpreči nasprotnike vojskovanja tudi v protizakonite akte. Vzemimo na primer izgrede proti vojaškim naborom. Kar se godi pri takih izgredih, gre daleč preko meje, ki je naša javnost smatra v takih slučajih za dovoljeno. Komuniste to ne briga. Glavno jim je, da iz demonstrantov vzgojijo kričanje, razbijanje, kršitve zakona itd. Ko so tako vzgojeni, so vprabljeni za vsako negativno akcijo in to je ravno cilj, ki si ga postavljajo komunisti in njihovi sopotniki.

Sicer pa valovi proti naborom pojemajo. Opazovalci tega pojava navajajo sledeče razloge za pojemanje:

Človeški material za proteste proti naborom so organizatorjem dajale naše univerze. Vendar študentje niso šli slepo na limanice. Večinoma so se dali najprej vpreči v proteste proti drugim pojavom, šele potem so hodili demonstrirati proti naborom. Takih, recimo, "uvodnih nagibov" je danes zmeraj manj in nove akcije proti naborom je zmeraj težje organizirati.

Velik del študentov misli tudi na delo v javni upravi. Taki študentje se dobro zavedajo, da bi jim udeležba pri takih akcijah utegnila pozneje škodovati, zato se jih sedaj ne udeležujejo.

Dalje so varnostni organi začeli postopati proti izgredom zelo obzirno. Izgredi rodijo zmeraj manj mučencev in s tem tudi dokazov za moralno upravičenost protestnih pojavov.

Na drugi strani so varnostni organi danes veliko bolj izvežbani v varovanju reda in mira. Se ne dajo preplašiti, so pod dobrim strokovnim vodstvom. Ako kdo med njimi kaj zagreši, je takoj postavljen na sramotni oder in ga javna uprava ne brani več, ako spozna, da je kriv. Vse to ulica opazi in se drugače obnaša proti policiji in narodni gardi.

Iz vsega tega se lahko naučimo tole: ni se treba splašati, kadar slišimo to in ono onemirih, izgredih, demonstracijah itd. Treba je biti potrpežljiv in počakati, da pride

resnica na dan, potem šele si lahko ustvarimo sodbo o dogodkih, ki je res trezna sodba ne pa strah in nervoznost.

To narekuje previdnost. Ne odreže slabo, kdor jo uboga.

* PRI NAS IN OKROG NAS je vedno dosti novic in vseh raznih dogodkov. Ker je naša Chicaga metropolitansko mesto in zraven se središče naše dežele, je naravno, da vsa pota se več ali manj križajo prav tu med atlantskim in pacifiškim morjem, med katerima stoji naša Amerika. Zato je vedno tu še več dogodkov in novic, kakor kje drugje.

Naša Chicaga je res velika vas. Precej večja kakor naš slavnj dolenski "Sant Jarnej" in tudi večja kakor "Kurja vas" tam za devetimi hribom v deželi, o kateri kakor je to znal moj pok. stric tolikokrat zanimivo povedati to in ono. O yes, tu ne sliši petja petelinov s pravim petelinjem perjem, kakor se to čuje po vsem "Sant Jarneju" — sliši se le brnenje takih "petelinov", ki prevažajo potnike med različnimi letalskimi postajami tu v Z. D. in med postajami Azije, Evrope in tu. To petje je seveda različno od onega petelinjega petja, ko smo ga čuli in bili navajeni po starokrajskih vaseh doma.

Chicaga ima zdaj tri letalske postaje. Prva največja je, kjer pristajajo tujezemska in domača letala, je na ravnini "O'Hare" na severozapadni strani blizu Des Plaines. Druga je Midway, na južnozpadni strani med Cicero avenue in 63. cesto. Se ena manjša ob michiganskem jezeru. Že par let se pa bavijo s proučevanjem načrtov in možnosti, da bi zgradili še eno večjo postajo nad michiganskim jezerom nekaj milj od obale. Stala bi kakor nekak umeten otok nad jezerom. Zvezo (pot) za prevoz potnikov s postaje v središču mesta, pa bi bila pod zemljo. Tako podvzetje bi stalo ogromno denarja. Govorijo pa o njem in proučujejo možnosti izvedbe takega načrta. Ker navadno o čemer začno Amerikanci govoriti, navadno radi tudi prej ali slej poizkusijo in izvedejo, je verjetno, da bodo v prihodnosti to tudi skušali doseči. Takrat pa bodo vodila v in iz naše Chicage pota v široki svet vsepovsod, nad nami, pod nami in bogue kod še vse. Takrat bo postala naša Chicaga še bolj znana, kakor je sedaj. Takrat jo bodo imeli res marsikje za nekako "samostojno deželo" v deželi. Morda bo zamislil pok. Furrjevega strica, rodum iz šentjernejske fare, ki je pred kakimi 60 leti, ko se je poslavljaj iz La Salle, Ill. odhajajoč v Chicaga, je zamahal z roko v slovo in dejal: "Gud-by Amerika! Jaz grem v Chicago!"

Yes, Chicaga je svoje vrste mesto in kraj. V zadnjih sto letih se je razvila in zrastla, kakor malo katero drugo mesto kjerkoli. Raste in širi se pa še vedno naprej in naprej.

Ko sem pred malo manj kakor 60-timi leti v Ljubljani kupoval vozni listek za v Ameriko, mi je zastopnik Francoske linije g. Gorjanc odgovoril na vprašanje: Kod se kaj nahajajo naši ljudje po Ameriki?

"Fant, kjer boš videl vrabice, tam boš gotovo našel tudi Kranjce!"

Kako je g. Gorjanc do te ugotovitve prišel, mi ni razodel. A ko sem jaz leta za tistim, kakih 30 let pozneje brskal in poizvedoval o prvih Slovencih v Ameriki za "Novi Svet" — sem spoznal, da je bil Gorjanc res precej dobro informiran, kod so

bivali naši ljudje po Ameriki. Po raznih virih sem zvedel, da prvi Slovenec v Chicagi je bil Jože Gorše iz semiške fare v Belokrajinu. Ta Gorše, da je lastoval pred 135 leti velik kos zemljišča, kjer zdaj stoji velika železniška postaja "Union Station". Kadar koli se peljem mimo te postaje, mi vedno stopi v spomin zastopnik Gorjanc in Jože Gorše, ter Gorjančeva izjava: "Fant, kjer boš videl vrabice, tam boš našel tudi Kranjce!" Pač spomini!

Chicaga je že dolgo veliko mesto. Kakšno bo čez prihodnjih 100 let? To bodo vedeli povedati pa tisti, ki bodo takrat živeli. Upajmo, da bo med njimi še dosti Slovencev, ki bodo vedeli marsikaj povedati tudi tedaj o naši Chicagi, in o udejstvovanjih Slovencev tu.

* KAJ NAM NAPOVEDUJEJO ZA PRIHODNOST? — Ni še tako dolgo tega, ko so nam naši stari očanci z resnimi obrazi napovedovali v njihovih časih, kako bo na svetu, "ko se bo vila in vlekla železna kača od mesta do mesta". Tu in tam zna kdo reči: "Kaj so pa vedeli in znali tistočasni ljudje?" — Mnogi so marsikaj vedeli in znali. Niso imeli takega tehničnega znanja, kakor ga imajo sodobni ljudje. Niso še poznali elektrike, kakor jo poznamo danes, niti ne elementarnih sredstev, s katerimi se da manjšati, množiti, višati, itd., moč elektrike, ali izpolniti s čiščenjem in z vsemi različnimi predelavami tako surovine, kot olja in razne rude, s katerimi se da kakor kažejo odkritja in razkritja iste uporabljati za vse razne mobilnosti, itd. na vseh raznih poljih. In še dolga, dolga vrsta drugih odkritij. Nekaj so pa znali in čutili so, da nekaj novega prihaja, med tem veliko koristnega, ki povečuje hitrost, moč, lajša trpljenje pri delu in obratih, nudi boljše ugodnosti, sploh napredek v vsem. Zraven so vedno dostavljali svoje pomislike, kakor jih h temu in onemu dostavljamo ljudje še dandanes in jih bodo, dokler bodo ljudje na svetu.

Vendar, kar se je pokazalo praktičnega in koristnega pri odkrivanjih tega ali onega, so ljudje prej ali slej radi sprejeli. Tako bo tudi za naprej.

Zadnjih 30 let je zlasti tehnika pri gradnjah, bodisi stavb, strojev in drugega napravila silni korak naprej. Občevalne zveze so zdaj že tako popolne, da se pretakajo po žicah in brez žic, v glasu in slikah, kakor skoro krvni obtok v človeškem telesu. Se cestni promet izpopolnjuje in razvijajo naprej in naprej po takih načinih. Vse obratuje bi rekli naši predniki: Kakor večna ura!

Razvijanja in nova odkritja pa se pojavljajo naprej in naprej.

Prav pred kratkem je napovedaval neki znanstvenik, da študira na stotine tehnikov in znanstvenikov, kako bi premanjknili v druge kraje posamezne skupine gora in hribov, kako bi preuredili in obrnili tokove rek in voda v druge kraje, celo kako bi premostili jezera in morja. S peščeno Saharo si belijo glave, kako jo spremeniti v zelene travnike, polja in pašnike. Isto računajo s Sibirijo, kako bi jo spremenili, da bi postala dežela ugodnih prijetnih sezon.

Marsikdo, ki kaj takega čita ali čuje, gotovo vzkligne: Sanje! Sanje! Sanjači nimajo drugega

dela pa sanjajo!

Yes, so sanje! Ampak pri vsakem sanjanju o tem ali onem — so najprvo sanje — po sanjah in premišljevanjih pride do načrtov in sklepov. Sanjali so o "železnih kačah" — doživeli smo jih. Sanjali o vozilih brez konj — doživeli smo jih. Sanjali so, da bomo letali kot ptice in se vozili hitreje kakor ptice — doživeli smo to. Sanjamo, da bomo prišli na luno in druge planete — smo že skoro tam — kmalu bomo imeli take "lojtre", po katerih bomo "hodili" gor, kakor po jajčkah v podstreške. Svet bo doživel še marsikaj — o čemer še danes ne sanja ne. Veda, hoštenje, zanimanja in odločna človeška volja vozijo naprej in nam prinašajo nova čuda...

Srečno novo leto vsem!

R.

IZ NAŠIH VRST

RICHMOND HEIGHTS, O. — Spoštovani! Prilagam naročnino za Ameriško Domovino, katero sem naročila za mojega brata Jožeta v Sloveniji. Lepo se Vam zahvalim za hitro postrežbo in želim vsemu osebju in vsem čitateljem prav srečno in veselo novo leto. Anna Kozelj

CLEVELAND, O. — Spoštovani! Priložena je naročnina za leto 1968 in \$4.00 za Tiskovni sklad. Ameriško Domovino rada čitam in se Vam obnemem zahvaljujem tudi za objavljane mojih dopisov.

Želim Vam srečno in dobrega zdravlja polno novo leto 1968. Bodite vsi prav lepo pozdravljeni!

Mrs. Jennie Hrvatin

MILWAUKEE, Wis. — Cenjeno uredništvo! Prejela sem Vaše obvestilo, da mi bo zapadla naročnina. Vsako leto, ko prejmem Vaše pismo, mislim, da obnavljam naročnino zadnjikrat, pa še kar živim, čeprav sem pri slabem zdravju in tudi slabo vidim. Toda brez Ameriške Domovine ne bi mogla in ne želim biti, preveč bi mi bilo dolgčas čez zimo. Prilagam naročnino za celo leto.

Lep pozdrav uredništvu in upravi in vsem naročnikom našega dragega lista. Vsem prav srečno novo leto.

Mrs. Frances Marolt

Ali bomo dohro in prav začenjali...?

NEW YORK, N.Y. — To vprašanje se nam, njujorščim slovenskim srenjčanom vsiljuje te dni, ko stojimo pred in na pragu novega leta.

Na božično nedeljo nas je župnik Father Richard postavil kar v sredino takšnega razmišljanja naše narodne vesti, ko nam je pri jutranjih mašah bral svoje oznanilo in nam je v njem podal naslednje:

"Predragi! Spet gre leto proti zatonu, da nastopi zarja novega. Ob takem hipu naše misli teko nazaj v minulost, hkrati pa tudi naprej v prihodnost. Naša fara je srečno preživela leto po mnogo obetajoči 50-letnici. Ob skorajšnjem zaključku tega leta smo doživeli lepo nedeljo, skorajda pravi praznik! To je bila naša zadnja materinsko-mladinska nedelja v letu 1967. Njegov namen in pomen poglobili tako, da smo jo začeli poimenovati materinsko-mladinsko — narodno nedeljo. Z besedo "narodna" je poudarjena naša farna skupnost in hkrati celovitost slovenskega naselja v New Yorku.

Morda je nekaterim od vas težko pogostejše priti v domačo cerkev, koder zdaj lahko doživljate dvojni duhovni užitek, verski in narodni, ko se ves mašni obred opravlja v domačem slovenskem jeziku. Druga nedelja vsakega meseca pa naj bo, prav zaradi te verske domačnosti, pri vsakem izmed vas, po

O škofu dr. Stanku Leniču

Ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik je naznanil s posebno okrožnico duhovnikom in vernikom, da je imenoval 2. dec. 1967. Sveti sedež generalnega vikarja in stolnega prošta dr. Stanislava Leniča za ljubljanskega pomožnega škofa. Urednik "Družine" je imel kmalu zatem s novim škofom pogovor, po katerem je priobčil nato v božični številki "Družine" nekaj odlomkov. S škofom sta se pogovarjala o njegovi mladosti, o njegovem šolanju v znanih škofskih zavodih, o njegovem 7-letnem službovanju na škofiji v najhujših časih za Cerkev in njej zveste po zadnji vojski, o župniji Sodražici, zadnjem škofovem službenem kraju, preden se je vrnil spet v službo na škofijo v Ljubljano, in, kar je razumljivo, tudi o delu, ki ga čaka sedaj, ko je postal škof.

O svojih mladih letih je povedal to-le: "Moja mladost je bila malo rožnata. Doma smo imeli, majhno posestvo. Imel sem svetniško dobro mater, ki pa mi je umrla za jetiko, ko sem bil star šele pet let. Bil sem njen četrti otrok. Oče je takoj po mojem rojstvu odšel v Ameriko in sem ga prvič videl šele, ko sem bil star že osem let in je bila mati že tri leta v grobu. Umrla je v svojem 34. letu. Oče

vsej možnosti, določena obisku cerkvice sv. Cirila.

Tu boste skupno z našo mladino utrjevali tisto, kar je bilo, in kar mora ostati vsem nam najsvetejše: molitev in pesem v materini slovenski besedi!

To, kar smo 10. decembra 1967 tako lepo začeli, moramo še polneje nadaljevati 14. JANUARJA 1968!

Na tak način bomo vstopili v novo plodno leto slovenske fаре na "Osmi", le tako se bomo spet povezali v bogatejšo slovensko narodno življenje v New Yorku.

Verjemite mi, toplejše nam bo v občutju, ko se bomo tako srečevali vsaj enkrat na mesec v polni cerkvi, ko nam bo bogatejša domača bogoslužje bogatilo naša srca, naše duše — in nam bo utrjevalo duha, kot so ga doma — na Slovenskem — dokaj utrdili v preteklem "letu vere".

Ker se je preteklo leto lepo načevalo, naj se prihodnje lepo začneja... in temu naj slede še druga, še lepša in še bogatejša — tako v božjo slavo, kakor v narodno čast vseh nas, njujorških in drugih Slovencev na tujem."

Tako nam je govoril Father Richard pri jutranjih mašah. Ob polnoči je bila cerkvice sv. Cirila zares polna. Ker je bilo polno pevcev in božične pesmi so mogočno odmevale v njej in naših dušah. Zborovo petje je bilo dobro. Ciril Guardia nas je spet presenetil. Lepo bi bilo, če bi ga še drugi posnemali in večkrat prišli na cerkveni kor. Gospa Kallanova in Marinka Ravnikarjeva sta dodali s solami k tej božični noči.

Father Richard je lepo podal božično misel mariborskega škofa dr. M. Drževnika.

Z božičnimi trenutki smo Gospodovo leto 1967. njujorški slovenski srenjčani zares bogato in lepo končavali, vsled tega naj bo ob prvi MATERINSKO-MLADINSKI — NARODNI NEDELJI 14. JANUARJA 1968 polna kot v božični noči in leto 1968 bomo prav začeli in zastavili v tistem delu, ki nas bo dvignilo, če bomo se malo več "pretirali" sami sebe v splošno kulturnih naporih.

Moški cerkveni zbor nam že povezuje uspehe teh naporov in prav tako tudi slovenska šola na "Osmi". V to mora dodati še "SAVA" svoj tok in srenjsko življenje njujorških Slovencev, kar zares plodno in bogato v letu 1968.

Tone Osovnik

se je po vrnitvi domov znova poročil. Medtem smo bili otroci pri sorodnikih. Kar na pokopališču so nas ob materinem pogrebu razdelili vsakega drugam. Tudi oče je umrl že dve leti po vrnitvi. Spet sem moral zapustiti dom. Pri sorodnikih sem bil za pastirja na cerkvaški gmajni. Takrat je prišel za kaplana v Cerklje Matej Tomazin. Vzel me je za ministranta in me nekega dne vprašal, če bi hotel iti študirat v Skofce zavode. Do takrat mi nikdar ni prišla takšna misel, saj sem bil reven in že 14 let star. Kaplan je z rajnim rojakom prof. Omerzom vse uredil, da sem bil jeseni 1925 sprejet v zavod v St. Vidu za nizko vzdrževalnino. Nekaj let je celo sam plačeval zame; nato sem dobil stipendijo. Tako je bilo po božji previdnosti in po dobroti duhovnikov moje življenje naenkrat "preusmerjeno".

O svojem škofovskem delu pa se je takole izrazil: "Nimam nobenih utvar o kakšnih svojih posebnih sposobnostih. Rad bi bil le skromen pomočnik svojemu nadškofu in po besedah papeža Pavla VI. "služil iz ljubezni". Včasih so v škofovski službi videli predvsem neko izjemno čast, danes gledamo samo službo in odgovornost, čast je samo krhek ovoj. Dobro se zavedam, da so po koncilskem odloku o škofovski službi vsi moji sobratje duhovniki "sodelavci škofovskega reda in sestavljajo s svojimi škofi en sam duhovniški zbor." Rad bi bil tem sobratom, raztresenim po razsežnem terenu nadškofije, njihov sobrat, ki naj jih po besedah sedanjega papeža "posluša, jih informira, se z njimi posvetuje in jih bodri." Kot pomožni škof bom po določilu g. nadškofa še nadalje ostal generalni vikar, kar želi tudi koncil, da bi tako oblast gen. vikarja ne bila zgolj pravnega značaja, ampak naj bi izhajala tudi iz škofovskega posvečenja. Rad sem že do slej hodil na naše župnije v pomoč, kar bo tudi za naprej moje posebno veselje. Moje škofovsko geslo bo: BLAGOR GOSPODOVE CREDE. S temi besedami utemeljuje odlok o škofovski službi ustanovo pomožnih škofov. — Sobratom in vernikom se priporočam v molitve, da bi bil poraben služabnik, saj sem po sv. Pavlu "dolžnik vsem".

Župnija Sodražica škofu Leniču, svojemu nekdanjemu župniku

Svojemu nekdanjemu župniku novoimenovanemu škofu dr. Stanislavu Leniču so poslali Sodražičani takole brzojavno čestitko: "Našemu bivšemu dušnemu pastirju dr. Stanku Leniču ob priliki visokega imenovanja za pomožnega škofa ljubljanskega najiskreneje čestitamo. Zelim Vam zdravlja in mnogo uspehov. Naj vse Vaše delo v vinogradu Gospodovem blagoslovi Bog. Za vaše devetletno pastirjevanje, za zlate nauke in zgled in za vse žrtve med nami se Vam zahvaljujemo. Spominjali se Vas bomo v molitvi. Hvaležni sodražički farani."

Uredniku "Družine" je škof Lenič povedal tele lepe besede o Sodražici in njenih ljudeh: "To so bila pač moja najlepša duhovniška leta. Zelo hitro sem se zvil v te naravno dobre in brihtne ljudi; poznal sem vse njihove radosti in bridkosti. Vse so mi zaupali. Skušal sem biti "vsem vse". S kakšnim veseljem so mi pomagali obnavljati cerkve, graditi stolp, oskrbeti velikanse orgle, obnoviti od Italijanov požgano cerkev Žalostne matere božje na Strmici in drugo. Vesel sem duhovniških poklicev. Zato ni čudno, da sem se z njimi zrasel in so mi še vedno v spominu pri maši."

Naj pristavimo, da je bil dr. Lenič upravitelj župnije Sodražica od 26. V. 1955 do 30. IV. 1964, ko je postal generalni vikar ljubljanske nadškofije.

KANADSKA DOMOVINA

Nekaj spominov in pripomb iz "onih" dni

Rojak L. A. nam je poslal nedavno 12. novembra 1943. leta v ljubljanskem Slovincu objavljen članek, ki kaže Edija Kocbeka, zastopnika "slovenskih katoličanov" v Osvobodilni fronti tekom krvave komunistične revolucije, v raznih vlogah in ob raznih prilikah. Članek je zanimiv za sedanji čas v toliko, ker prihaja isti Kocbek v zamejsko Slovenijo razlagat svoja nekdanja dela in "odpirat nova pota".

Bilo nas je večja družba akademikov in bogoslovcev v Dalmaciji. Hodili smo vsako leto tja na taborjenja in križarjenja z jadrnicami po Jadranskem morju. Ker smo bili otroci ekspresionističnega časa, smo si za šotorišča in za okvir svojih doživetij zbirali približno taka okolja: v sredini je bil hribček s cerkvico, kjer je tiste tedne, dokler je bil z nami, maševal br. Tomaž Ulaga iz Beograda, v levem zalivu je pa bilo sidrišče za našo jadrnico. Bili smo prav na začetku ves svet preobrazujočih "karier" in v enem teh razgovorov je bil postavljen br. Edvard Kocbek ob — zid.

Zakaj nisi Savonarola?

Dopolodne je bilo morje še prehladno, pa sami smo bili tako spočiti, da smo bili godni samo za duševno delo. Sedeli smo na svojem tečaju v zatišju podrtih apnene peči. Br. Edi je sedel na vrh najbolj izraženih in pisanih razvalin. Ze tedaj je ljubil razvaline pod seboj.

Vsak izmed nas je moral imeti predavanje, ki je bilo čimbolj izvirno, bogoslovec Edi je imel seveda predavanje o preobrazbi slovenske cerkvene hierarhije. Toda njegov laični tovariš na levičarje nje govimi spoznanji nikakor ni bil zadovoljen; predavanje je bilo vse preveč krasnoslovsko in prepolno teluriznih leporečij. Rekel bi, da je bilo bolj pesniško kot pa tehtno, bolj samoljubno kot pa objektivno.

Prerivali smo se v debati za stvarnim dromcem, za tisto nitjo, ki naj bi zajela tok celotne smeri tečaja. Ko le ni šlo, ga je tovariš kar naravnost vprašal:

"Edi, zakaj nisi Savonarola? Kreni naprej, stopi na pot odločnih in energičnih dejanj, razkrinkavaj in ruši ter radi-raj kopreno z obrazov svoje okolice..."

Ko je Edi še nekoliko vprašujoče gledal, ga je še globlje zajel: "Pesnik in pisatelj si. Zagradi Savonarolo tako, da boš lahko iz njegove zgodbe spisal dramo, največje tragedijo slovenskega verskega poslanstva... Drama mora

biti taka, da bodo ljudje iz Drame krenili naravnost pred šenklaž in kričali tako, da se bo katedrala majala."

Skoraj petnajst let pozneje je Edi zagrabil za ta program, postal je pokveka Savonarole, ki ruši pod seboj cerkve, uničuje umetnostne zbirke in se da na razvaline naših ubogih prosvetnih domov. Ostal je strupeno zvest blodni misli in sedaj, ko pošilja slovenskim katoličanom čez tajno radijsko postajo svoje pastirske poslanice in obsodbe, ostaja zanj samo en korak: Ko je, kot Savonarola v srednjem veku, sedaj v okviru svoje epopeje toliko podrl in uničil, mora samo še sesti na svoj prestol krvi in ognja in se oklicati za vrhovnega poglavarja — "papeža" svoje krvave cerkve...

Oton Habsburški in Edvard Kocbek

Tiste čase je bila med nami struja, ko se je predajala nazorom, ki jih je širil Meunier v svoji reviji "Espirito". Za to revijo so bili sicer tudi pisci, kakor Aron in Dandieu, ki sta bila velika desničarja in blizu belgijskemu 'Rexu', vendar to naših domačih posnemovalcev ni motilo. V Ljubljani je to gibanje moglo biti in postati "levičarsko", samo da smo mogli prinesiti izkaznico o progresivni usmerjenosti.

Za revijo "Dejanje", ki je pisala v tem smislu, so seveda morali izvedeti tudi v Parizu in tudi po Švici in na Madžarskem. V Budimpešti je bil krog mladih vojvod, princev, grofov, knezov in baronov, ki so se odločili, da se bodo šli najradikalnejše socialne reformatorje. Ti ljudje so bili zelo bogati, lahko bi rekli prebogati, da bi se odločili za to, da bi pomagali revnemu madžarskemu prebivalstvu, ki je bilo podpore zelo potrebno. Ne — tudi ti aristokratje so se pripravljali na svojo "epopejo" in so tipali drugod po srednji Evropi za pomagači za njihovo lastno zamisel.

Tako se je zgodilo, da je neko noč izstopil na ljubljanskem kolodvoru iz budimpe-

štanskega brzovlaka eleganten mladenič, ki je navajal, da potuje v Švico. Obiskal je njim sorodno revijo "Dejanje" in obljubil velike vsote denarja ter tolmačil čustva madžarske mlade aristokracije.

Oton Habsburški je poslal svojo vizitko Ediju, ki je tedaj že postajal stanovski tovariš "velikih" politikov v areni slovenske krvave epopeje.

Menfisto, ki ni kavalir

Korak z leve na desno je bil Ediju včasih zelo lahak... Iz teženj za verskega reformatorja je postal "narobe papež", ali satan, v literarnem jeziku Menfisto; iz "partnerja Otona Habsburškega" je postal komunističen minister v Vidmarjevi vladi, iz pesnika je postal avtor reklamnih komunističnih plakatov in spomenic v žargonu letakov.

V Faustu je Menfisto eleganten in viteški, pravi kavalir... Her o j stvo Edijevega Menfista je običajno na lobanjah 15.000 poklanih Slovincov. Tudi druge revolucije so rabile vznesene pesnike, ki so klanje proslavljale na religiozen način. Tako je Aleksander Blok spenil "Dvanajst apostolov", ko je obstal pred zadnjo resnico, je bil tako "pošten in dostojen" Judež, da je vzel vrv in se obesil... Ko je Majakovski v Parizu spoznal grozno resnico Stalinovih procesov v Moskvi, si je na Montparnazu v najodličnejši družbi pognal kroglo v glavo in v zadnjem pismu, labodjem spevu, pojasnil, da je to storil radi tega, ker meni, da more samo na ta način dovolj glasno protestirati proti moskovskim goljufijam.

Naš najpopularnejši ljubljanski pridigar p. Odilo, naš sodobni Abaraham a Santa Clara, se v svojih pridigah trudi našemu ljudstvu dopovedati, da hodi po naši zemlji satan in da ima zelo pisane oblike in obleke. Satan krvave komunistične epopeje na Dolenjskem ni niti kavalir niti vitez, ni več pesnik — samo še plakatier, demagog in zločinec — to se pravi, da je že zelo blizu svojim glavnim karakteristikam.

V "Slovincu" sta bili ob tem članku objavljeni dve Edijevi sliki. Pod sliko v začetku članka je zapisano: "Pesnik in reformator", pod sliko na kraju pa: "Menfisto v eni izmed slovenskih izdaj".

— Bolivija je glavni producent antimona na vsem svetu.

Naj nam novo leto prinese vsem poleg blagostanja tudi več medsebojnega razumevanja

Lani smo slavili 100-letnico obstoja kanadske federacije, postavili smo se s svetovno razstavo "EXPO 67" v Montrealu, seznanili sami sebe in svet z našo deželo, njenim bogastvom, uspehi in možnostmi, pa tudi spomankljivostmi. Naše gospodarstvo raste in se širi kljub trenutnim težavam, kulturno življenje postaja bogatejše in sega v vedno širše plasti, tudi socialno stanje se postopno boljša. V vsem bi bili lahko na splošno zadovoljni, toda človek hoče vedno več, hoče vedno dalje, hoče neumorno napredovati. To se dogaja vseh povsod po svetu in tako tudi v Kanadi. Če nočemo zaostati, se moramo truditi za napredek, moramo gledati, da gremo v korak z ostalim svetom.

Tudi mi, slovenski Kanadčani prispevamo svoj delež k tem naporom. Pokazali smo se vredni in koristni sinovi nove domovine, dosegli smo spoštovanje in ugled pri drugih narodnostnih skupinah, pa tudi pri stari kanadski večini. Naše cerkve, obisk v njih, naši domovi, pa tudi naši nastopi v javnosti so pokazali kanadski javnosti naš značaj, našo pridnost, marljivost, smisel za snago in red, pa tudi veselje do kulturnega življenja, izhajajoče in našega narodnega izročila.

Naj novo leto prinese Kanadi novih uspehov, ohranitev in povečanje blagostanja, napredek in izboljšanje naših življenjskih razmer, pa tudi boljše medsebojno razumevanje. Naj pride do pomiritve, mirnega sožitja in sodelovanja med angleškim in francoskim delom Kanade, pa tudi še do večjega medsebojnega spoštovanja tudi med vsemi drugimi narodnostnimi skupinami in njihove polne enakopravnosti v vseh plasteh kanadskega življenja in dela.

Pozabimo na malenkostna nesoglasja, opustimo ostre besede, kjer bi te mogle povzročiti nova nasprotstva v slovenski kanadski skupnosti. Ohranjajmo to z vso ljubeznijo, z vsem možnim razumevanjem in dobro voljo. Poskušajmo vsi graditi, če že tega ne moremo uspešno delati, vsaj ne podirajmo tega, kar so drugi zgradili in še gradijo.

Ne pozabimo: V nobeni sredini ni polnega soglasja, nikjer polnega miru z izjemo pokopališča! Vsi smo vajeni misliti s svojimi glavami, čutiti s svojimi srci. To pa nujno prinaša pestrost življenja, pa seveda tudi nesoglasja in spore! Ti so torej naravni del vsake sredine, ki pa jih mora, če se hoče ohraniti,

pametno omejevat in pravčasno odstraniti.

Vsem naročnikom in čitateljem Ameriške Domovine, pa tudi vsem ostalim rojakom vse dobro in obilo uspeha v letu 1968! Ured.

Banket v Hamiltonu

TORONTO, Ont. — Prekmursko slovensko društvo 'Večerni zvon' priredi 27. januarja 1968 za svoje ožje rojake Prekmurce' pa tudi za vse ostale Slovence v Hamiltonu banket v Slovenski dvorani na Hwy. 20 pri cerkvi sv. Gregorija. Za ples bodo igrali Veseli Pomurci iz Hamiltona. Na razpolago bo pijača vseh vrst, tudi slovensko vino iz domovine.

Odbor vse rojake in rojakinje prisrčno vabi in se vsem priporoča toplo za obisk.

P. U.

KRIŽEM PO DEŽELI

V pokoj odhajajoči administrator Zveze ontarijskih srednjoškolskih učiteljev I. M. Robb je pretekli teden v svojem poročilu opozoril na izredno nesodobno mišljenje organizacije. Poudaril je, da se mora sprijazniti z novimi potrebami in novim časom. Tako se je zavzel za zaslugek po "zaslugah" in uspehu učiteljsstva v učilnicah in v upravi ter za odpust nesposobnih šolnikov.

Ni še dolgo tega, kar so veljali taki nazori med večino sodnikov za popolnoma nesprejemljive.

Predsednik vlade Britske Kolumbije Bennett je dejal, da ne bo šel na posvet finančnih ministrov pokrajinske vlade z zveznim finančnim ministrom, ki je določen v Ottawi sredi januarja. Udeležil se bo sestanka pokrajinskih predsednikov vlade s predsednikom zvezne vlade od 4. do 6. februarja in bo tedaj skušal urediti tudi vsa pereča vprašanja z zveznim finančnim ministrom.

Pretekli petek je za prihodnjih pet let smrtna kazen skoraj vseh praktičnih pogledih v Kanadi odpravljena. Zakon, ki je povzročal toliko tako ostrih in čustvenih razprav v parlamentu in javnosti, je stopil v veljavo za prihodnjih pet let. Če se bo pokazal kot koristen in v soglasju s postavljenimi cilji, bo ostal v veljavi za stalno. Večina je pričarana, da se bo to zgodilo.

V bodoče bo smrtna kazen

možna le še za morilce policajev in kazniških paznikov v službi. Trenutno je v kanadskih ječah 16 smrtnih obsojencev. Ker ni nihče obsojen zaradi upora policaja ali jetniškega uslužbenca, bodo nemara vsi v smislu novega zakona pomiloščeni, četudi zakon sam tega ne določa in ne raztuguje svoje veljavnosti na že končane procese.

Vodstvo liberalne stranke preudarja, kak način glasovanja naj priporoči na svoji konvenciji v aprilu, ki mora izbrati novega strankinega vodnika in s tem predsednika zvezne vlade. Vsekakor hočejo, da prevzame štetje glasov komputor, da ne bo treba čakati na izide glasovanj.

Minister za ribolov Robishaud je objavil pretekli teden, da bo letos lov na tujne za 11 dni krajši od lanske sezone. Določba velja le za vzhodno obalo in njen cilj ni le zavarovati tujne, ampak še bolj vplivati na utrditev cen krzla. Lani je bilo v zvezi s tem lovom veliko pisanja in govorjenja o krutosti pri pobijanju in odiranju ujetih živali.

"Lunar Module" poleti proti Luni 17. januarja

CAPE KENNEDY, Fla. — Na 17. januarja bo — če bo šlo vse po načrtu in po sreči, — raketa Saturn I, ponesla vesoljsko ladjo Lunar Module v vesolje. Ta je visoka 181 čevljev in tehta 31.325 funtov. Je točno taka, kot bo tista, ki bo spravila naše prve astronave na Luno. Kako bo vesoljska ladja pristala na Luni, je tehnično menda že rešeno vprašanje.

Vesoljska ladja ne bo ostala na Luni, s posebnimi instrumenti bodo pognali stroje, ki jo bodo dvignili zopet v vesolje, kjer se bo združila s tistim njenim delom, ki bo krožil okoli Lune v času, ko bo ona na Luni.

Ako se ta manever posreči, bodo glavne tehnične težave z poletom astronautov na Luno odstranjene. Vesoljska ladja imo posebno ime "Lunar Module", ne bo pa sedaj v njej nobenega živega bitja. Ves poskus se bo odvijal avtomatično pod kontrollo instrumentov, ki jih bodo na Zemlji upravljali naši strokovnjaki.

Kot je znano, bodo pri prvem poletu na Luno sodelovali trije astronauti. Dva se bosta spustila na Luno, tretji bo v glavnem delu vesoljske ladje krožil okoli Lune, dokler se prva dva ne vrne v svojem delu, na kar bo sledil povratek na zemljo.

Generalni tajnik OAD reformira administracijo

WASHINGTON, D.C. — Glavni tajnik Organizacije ameriških držav (OAD) dr. Mora je začel z neverjetno vneto reformirati administracijo, dasiravno mu bo mandat kmalu potekel in bo vodstvo OAS prevzel nov tajnik. Kaj takega se zlepa ne pripeti, da bi namreč vodilni uradnik tik pred svojim odhodom začel reformirati upravo, ki jo je sam vodil, saj s tem daje samemu sebi nezaupnico.

Dr. Mora se je vendarle spustil v ta posel, ker so od vseh strani leteli očitki na administracijo OAD, ki šteje kar 1.300 uslužbencev, torej veliko preveč za tako organizacijo. Dr. Mora je že odpustil nekaj vodilnih uradnikov, reorganiziral je nekaj uradov, nekaj jih je pa kar likvidiral.

Reformo uradov menda izvaja po predlogu ameriškega delegata pri OAS Linowitz, ki je bil preje sam vodja velikega ameriškega podjetja in ve, kako mora velika organizacija poslovati. Najbolj je pa dr. Moro ujezilo, ker so delegacije iz Čile, Gvatemale, Mehike in Dominikanske republike predlagale, naj uprava OAS postavi posebno kontrolno komisijo, ki bo gle-

dala na prste vsem, ki so pri OAS zaposleni.

Novega generalnega tajnika bodo menda vendarle kmalu izvolili. Ekvador in Venezuela iščeta kompromisnega kandidata in upata, da ga bosta kmalu našli.

Ohajska legislatura za varnost naših mostov

COLUMBUS, O. — Tragedija na Srebrnem mostu na reki Ohio je razburila vso našo javnost. Tudi politiki niso mogli ostati pri miru. Zato je naša legislatura sklenila, da mora državna uprava takoj napraviti pregled stanja na vseh mostovih v naši državi, naj bodo pod katerokoli pristojnostjo, občinsko, mestno, okrajno ali državno.

Državna uprava mora napraviti pregled stanja do 4. januarja. Takrat bodo naši ohajski politiki zopet zborovali v Columbusu in ugotavljali, kaj vse je treba napraviti, da bodo naši mostovi res varni.

Rhodesova uprava jih je že opozorila, da ji morajo preskrbeti tudi denar, drugače njihovih sklepov ne bo mogla izvršiti. Je pa še druga nevarnost: posamezne javne uprave se lahko sprejo med seboj glede pristojnosti.

Upajmo, da ta nevarnost ne bo prevelika, kajti drugače bo zagodrnjalo javno mnenje, ki v naši ohajski državi velikokrat kar dosti pomeni. Politiki vedo to le predobro z njimi vred pa tudi vodilni uradniki v naših javnih upravah.

Alarm nad letališčem

ZENEVA — Letala, ki so vzletela in pristajala na mednarodnem letališču Cointrin v Zenevi, so se izpostavljala precejšnji nevarnosti. Čeprav potniki niso opazili ničesar, je bil v zračnem prostoru okoli letališča pravi alarm, ki se je nehal šele v zgodnjih jutranjih urah.

Vznesmirjenost je povzročil vremenoslovni balon, ki se je bil odtrgal v Franciji in je z zračnimi tokovi ubiral neznana pota. To se je zgodilo okoli šestih popoldne. Nekaj kasneje je prejel kontrolni stolp na ženevskem letališču obvestilo: "Odtrgala se je ena naših vremenoslovnih sond, veter jo nese proti Zenevi."

Letališče je proglasilo zračni prostor za nevarno področje, piloti pristajajočih letal so bili takoj opozorjeni na morebitno oviro, ki bi utegnila imeti za reaktivno potniško letalo katastrofalne posledice. Hkrati se je začel v vzhodni Franciji in v Švici radarski lov na pobeželi vremenoslovni balon. Piloti so morali prevzeti vso odgovornost za nadaljevanje poleta. Nekatera letala so kljub temu odletela, druga pa so na ženevskem letališču čakala na izid nenavadnega lova.

Sonde ni bilo nikjer, šele proti jutru je prispelo radijsko sporočilo, da ni več nevarnosti. Vremenoslovni balon se je razpočil v višini 25.000 m, merilni instrumenti pa so z majhnim padalom prileteli na francosko ozemlje.

Ženske dobijo delo

RAZPIS SLUŽBE
Uprava Ameriške Domovine išče izkušeno in zanesljivo uradnico z znanjem slovenščine in angleščine, tipkanja in splošnih pisarniških del. Ponudbe na Ameriško Domovino. (x)

MALI OGLASI

Prijatelj's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOCI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
St. Clair Ave. & 68th St.: EN 1-4212
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

Hiša naproday
Dvostanovanjska hiša (6-5) je naproday na 6307 Carl Avenue. Oglaste se po 4. popoldne.

—(4)

GRUPNA POTOVANJA iz Kanade ali USA

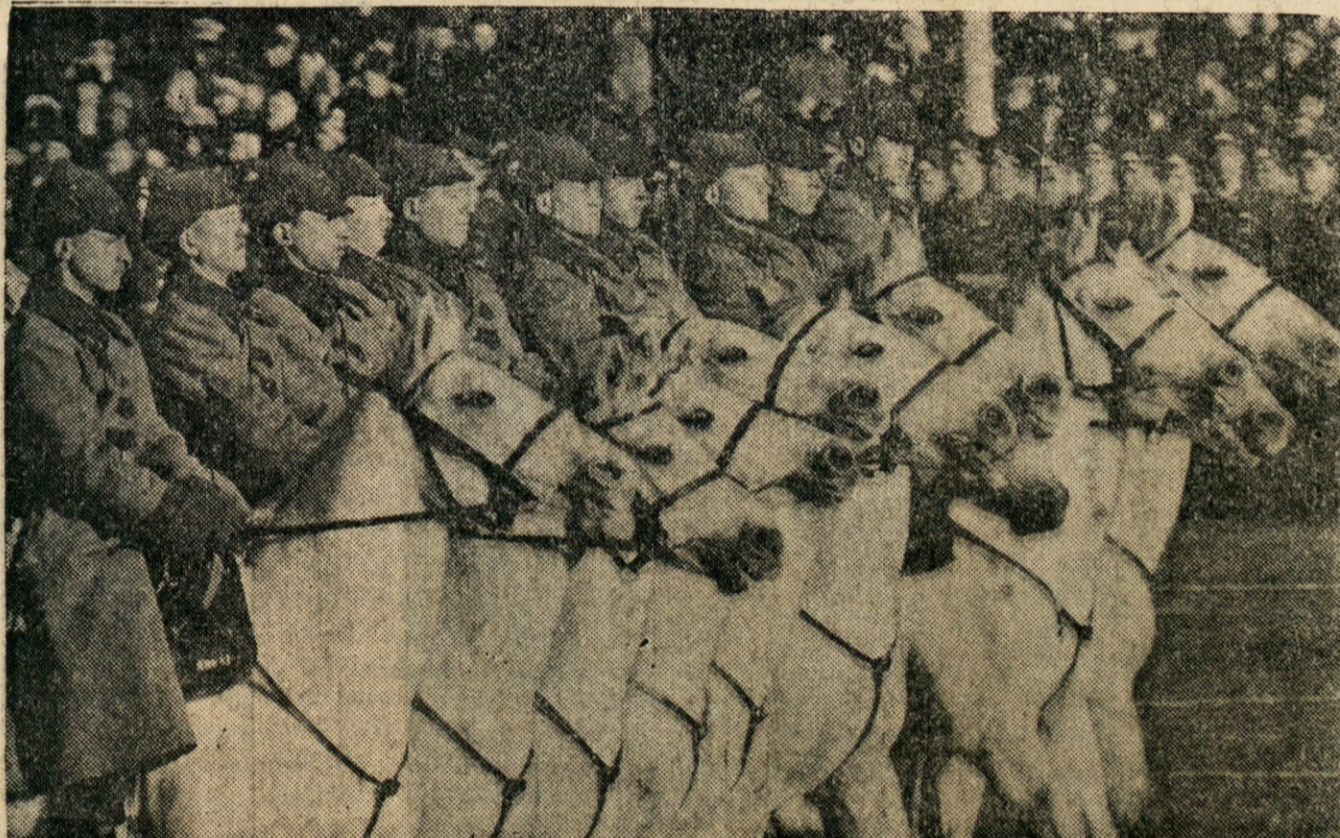
Javite nam približni datum in dobo, ki si jo želite. Poštno-obratno boste dobili informacijo za grupe iz New York, Toronto ali Montreala. Presenečeni boste nad nizkimi cenami kanadskih grup.

Imamo tudi cenena grupna potovanja iz Ljubljane v Toronto ali USA.

Rent a car za \$5. — Vam priateljemo automatic auto po \$6 na dan v Ljubljano.

World Travel Service Ltd.

258 College St. P. Urbanc
Toronto 2b WA 2-4161

RUSKI KONJENISKI ODDELEK PRI PARADI — Tudi v ruskih oboroženih silah je konjenica izgubila svoj pomen, vzdržujejo le še nekaj oddelkov za parade. Na sliki vidimo en tak oddelek v slavnostnem nastopu ruskih oboroženih sil ob praznovanju 50-letnice boljševiške revolucije v Moskvi.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD)

"Seveda," sem nadaljeval z lečo pred očesom, "na veji sedi velika ptica. Videti je, da ima ogromen kljun. Morebiti je pelikan, tako izgleda."

"No, ne morem vam zavidati dobrih oči," je rekel profesor. "To ni pelikan, to sploh ni ptica. Zanimalo pa vas bo zvedeti, da se mi je posrečilo ustreliti to bitje, edino, ki sem ga videl. To je bil tudi edini nepobitni dokaz za moja odkritja, ki sem ga utegnil pripeljati domov."

"Ali imate res to žival? To bi bil slednjič res nedvomen dokaz."

"Imel sem jo. A žal se je izgubila s toliko drugimi stvarmi vred pri isti nezgodi s čolnom, ki mi je uničila tudi fotografske slike. Zagrabil sem jo, ko je hotela izginiti v vrtincu sredi reke, a ostal mi je v roki samo kos njene peroti. Valovi so me vrgli brezvestnega na obrežje, rešil sem zgolj žalosten kos dragocenega dokaza. Pokažem vam ga zdaj."

Dobil je iz predala neko reč, ki je po mojem mnenju izgledala kakor zgornji del netopirjeve peroti. Bila je kvečjemu dva čevlja dolga, zakrivljena kost, katere se je držala večja cunjica tenke kože.

"Ogromen netopir!" sem začepetal.

"To ni netopir," je rekel strogo profesor. "Meni, ki živim v izobraženi in znanstveni okolici, je res težko, predstavljati si, da so tako malo poznani temeljni pojmi zoologije. Ali je mogoče, da nikoli niste nič čuli o začetnih podatkih primerjalne anatomije, da ni namreč pri ptici perot nič drugega, kakor njeno podlahtnica, dočim tvorijo perot pri netopirju trije podaljšani in s kožico zvezani prsti?! V našem slučaju seveda nima ta kost nič skupnega s podlahtnico. Razen tega vendar sami vidite, da visi ta enostransko pritrjena koža samo na eni kosti, in tedaj ni govora o netopirju. Če pa ni to ne ptica ne netopir, kaj je potem?"

Moje plitko znanje je bilo izčrpano.

"Tega pa res ne vem," sem rekel.

Profesor je zopet odprl priročno delo, ki mi ga je bil že enkrat priporočil.

"Tukaj," mi je pokazal sliko nekega neverjetnega letčega strašila, "tukaj imate iz-

vrsten posnetek dimorfodona ali pterodaktila, krilatega laživca iz jurske dobe. Na drugi strani pa vidite načrt okostja njegove peroti. Izvolite primeriti risbo s kostjo, ki jo imate v roki."

Postal sem dobesedno osupel, ko sem vse natančno ogledal. Zdaj sem bil prepričan. Stvar je bila nepobitno dokazana. Celokupno mi predloženo gradivo je res razpršilo vse dvome. Risba, fotografija in še izvirna kost povrhu, vse skupaj je učinkovalo zelo zanesljivo. Povedal sem to profesorju, in sicer jako navdušen, zakaj zavedal sem se, kako krivico so mu storili. Profesor je sedel globoko zleknen v naslonjaču z napolzaprtimi očmi in se prijazno smehljaj, kot da bi ga nepričakovano ogreli sončni žarki.

"To je najbolj čudna reč, kar sem jih kdajkoli slišal," sem rekel, čeprav sem bil navdušen bolj kot novinar in ne kot znanstvenik. "To je nekaj velikanskega. Vi ste Kolumb, ki je vedel odkril izgubljeni svet. Nepopisno mi je žal, da sem kazal od kraja dvome. Saj je vse skupaj res neverjetno. A človek vendar ne sme ostati gluha za dokaze, če mu je dana prilika, jih preizkusiti. In vse to mora vendar prepričati slehernega posameznika!"

Profesor je bil tako zadovoljen, da je predel kakor mačka.

"In kaj ste storili potem, gospod profesor?"

"Pričela se je deževna doba, gospod Malone, in moje zaloge so bile pri kraju. Preiskal sem del tega orjaškega skalovja, a se mi ni posrečilo iztakniti kakke steze, ki bi vodila na vrh slemena. Bolj pristopna je bila samo ona stožasta skala, na kateri sem zagledal in ustrelil pterodaktila. Vajen sem laziti po hribih, in zato se mi je posrečilo, da sem se povzpelo do srede njene višine. Odtod sem lahko sklepal o planoti na vrhu skalovja. Zdelo se mi je jako razsežna. Niti na vzhodu, niti na zapadu ni bilo videti konca zelene, goste porastle planine. Tik spodaj pa je ležal močvirnat, gričast kraj, natičen poln kač, mrčesa in mrzlice. To predgorje tvori seveda najboljše naravno varstvo skrivnostne planote."

"Ali ste opazili kake nadaljnje sledove živih bitij?"

"Nisem, gospod Malone, a čuli smo tekom tedna, ki smo ga prebili ob vznožju skalovja, večkrat od zgoraj neke jako čudne glasove."

"Kaj pa mislite o zveri, ki jo je naslikal Amerikanec? Kako si tolmačite to stvar?"

"Moremo samo sklepati, da je našel katerokoli pot na vrh planote in tam videl ta stvor. Vemo torej, da pride človek lahko gor. Vemo pa tudi, da more voditi tja jako huda pot, ker bi se sicer lahko spustila ta bitja v dolino ter opustošila okolico. Vse to je izven dvoma."

"A kako so potem mogli tja zlezti?"

"Zdi se mi, da ni tako težko odgovoriti na vaše vprašanje," je odgovoril profesor. "Tukaj je možna samo ena razlaga. Južnoameriška celina obstoji, kakor ste morebiti že slišali, iz granita. Nekoč, v sivi davnini, se je moral dogoditi na tem kraju velik, nenaden vulkanski

izbruh, katerega posledica je bilo dviganje sveta. Opozarjam vas, da so te skale bazaltne, kar pomeni, da so nastale radi delovanja ognjenika. Kakor grofija Sussex, recimo, velika pokrajina se je dvignila z vsem svojim rastlinstvom in živalstvom vred nad ostalo površino, in navpično, za zob časa premočno skalovje, jo je odrezalo od ostale celine. Kakšne posledice je to lahko imele? Prišli so, kaj pa, ob moč splošni naravni zakoni. Izostali so ali se izpremenili različni činitelji, ki so oblikovali boj za obstanek povsod drugod na svetu. Ostali so tu in živeli stvorji, ki bi davno morali izumreti pod drugimi razmerami. Saj vendar veste, da so živeli pterodaktili kakor tudi stegozavri v jurski dobi, torej v jako davnih razvojnih časih. Obvarovalo jih je pogina samo to popolnoma edino in slučajno naključje."

"Ta dokaz je nedvomno nad vse tehten. Morate ga torej predložiti tozadevnim strokovnjakom, in takoj bodo prepričani."

"Tudi jaz sem mislil tako v svoji nedolžnosti," je rekel profesor bridko. "Povedati pa vam moram, da sem se hudo razočaral in vselej naletel na globoko nezaupanje, ki izvira iz neumnosti in iz ljubosumnosti. Jaz nisem vajen, gospod Malone, da bi se komurkoli klanjal ali karkoli dokazoval, če nečesto verjeti ljudje mojim izjavam. Nisem se maral ponizovati, da bi predložil nedvorne dokaze, ki jih imam. Vsa ta zadeva se mi je pristudila, zoprno mi je bilo o tem vsem govoriti. Nisem bil tudi v stanu dostojanstveno sprejemati one, vam slične ljudi, bedaste zastopnike javne prazne radovednosti, ki so se hoteli vrniti k meni v hišo, da me nadlegujejo še na domu. Odkrito priznam, da imam nekam nestrpen značaj in postanem lahko

nekoliko nasilen, če me izziva jo. To ste menda, žal, tudi opazili."

Drgnil sem si nehote oko, ne da bi kaj rekel.

"Moja žena mi je že večkrat to očitala, in vendar mislim, da bi storil isto na mojem mestu vsak pošten človek. Nocoj pa

vendar nameravam podati izreden primer, kako se lahko obvladam. Premagati hočem svoje povsem naravno razpoloženje. Vabim vas torej k javni znanstveni razpravi." Izročil mi je na mizi ležečo vstopnico.

(Dalje prihodnjič)

JANUAR						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KOLENDAR društvenih prireditev

JANUAR

13. — Slov. športni klub priredi zabavo v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

20. — Slovenska pristava priredi "Pristavsko noč", zabavo s plesom, v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 6.30. Igrajo "Veseli Slovenci".

FEBRUAR

4. — Klub slovenskih upokoencev na Holmes Ave. priredi večerjo in ples v Slov. domu na Holmes Ave.

11. — Klub slov. upokoencev v Euclidu pripravi zabavno prireditev v SDD na Recher Avenue.

17. — Katoliški veterani Post. 1655 prirede v farni dvorani pri Sv. Vidu svoj 19. letni ples.

17. — Društvo SPB Cleveland priredi predpustno veselico v Baragovem domu.

24. — Dramatsko društvo Lilija priredi "Nagradno maškerado" v Slov. domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

28. — Pomladanski koncert pevskega zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.

MAREC

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu pripravi obed s pečenimi piškami in govejo pečenko v šolski dvorani. Serviranje od 11. dopoldne do 3. popoldne.

9. — Klub upokoencev na Water-

loo Rd. ima večerjo in zabavo za petletnico ob 5. uri pop.

17. — Federacija slov. narodnih domov priredi banket v čast "Moža leta" v SDD na Recher Avenue.

31. — Glasbena Matica poda v SND na St. Clair Avenue svoj pomladanski koncert. Začetek ob 3.30 popoldne.

APRIL

20. — Društvo slov. protikomunističnih borcev Tabor priredi Spomladansko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Avenue. Začetek ob osmih.

27. — Slovenski športni klub priredi Kegljaški banket v Baragovem domu.

MAJ

4. — Belokranjski klub priredi plesno veselico v avditoriju SND na St. Clair Avenue. Igra sekstet PASTIRČKI iz Toronta v Kanadi.

5. — Pevski zbor TRIGLAV poda svoj letni koncert v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Avenue.

11. — Ples slovenske folklorne skupine KRES. Igrajo Veseli Slovenci.

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi materinsko proslavo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

JUNIJ

2. — Društvo SPB Cleveland pripravi proslavo Slov. Spominskega dne z mašo za padle

žrtve komunistične revolucije in žrtve druge svetovne vojne pri Lurški Mariji na Providence Heights, Chardon Rd.

8. in 9. — DSPB Tabor v Clevelandu priredi letno spominsko proslavo vetrinjske tragedije s sv. mašo na Slovenski pristavi.

15. — Slovenski akademiki v Ameriki (SAVA) imajo svojo Plesno prireditev v farni dvorani pri Sv. Vidu.

16. — Otvoritev Slovenske pristave za l. 1968: piknik in ples.

30. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

21. — Slov. športni klub priredi piknik na Slov. pristavi. Sport-

ni spored, ples in zabava.

28. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski Pristavi.

AVGUST

11. — Društvo Najsv. Imena fare sv. Vida priredi piknik na Slov. pristavi.

SEPTEMBER

8. — DSPB TABOR priredi spominsko proslavo 25-letnice tragedije Turjaka in Grčarice na Slovenski pristavi.

NOVEMBER

3. — Glasbena Matica poda svoj jesenski koncert v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 3.30 popoldne.

17. — Jesenski koncert pevskega zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.

K S K J AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmoderneje vrste zavarovalnín za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje \$16,300,000.00
Članov - 45,000 ..... Certifikatov - 47,500
Veljavna zavarovalnina \$39,700,000.00
Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika (ice) v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

ST. CLAIR SAVINGS

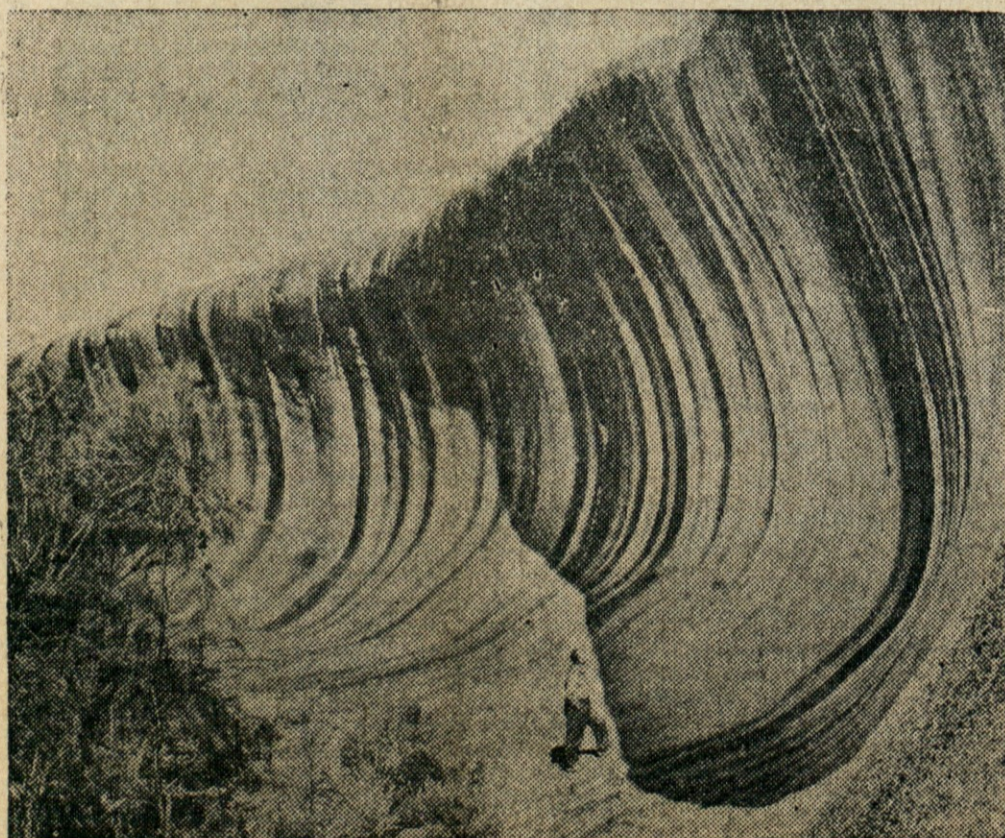
All savings deposited through
JANUARY 16th EARN

4 1/4 %
from JAN. 1st
(current rate)

NOW 5
LOCATIONS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
6135 WILSON MILLS ROAD

SAVINGS CERTIFICATES AVAILABLE
SAVINGS INSURED TO \$15,000

NENAVADNA NARAVNA TVORBA — Na prvi pogled se zdi, kot da bi se valila preko robu kaka gosta masa, dejansko je pa to skalna tvorba neke v notranjosti Avstralije.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER

Near North side location. Monday, Wednesday & Friday. 10 a.m. thru dinner. \$15 per day. Experienced necessary. 787-3060.

(251)

BUSINESS OPPORTUNITY

MEAT MARKET - GROCERIES
Vicinity Belmont-Central. Well established. Owner selling due to other interests. Priced for quick sale. 237-8887.

(251)

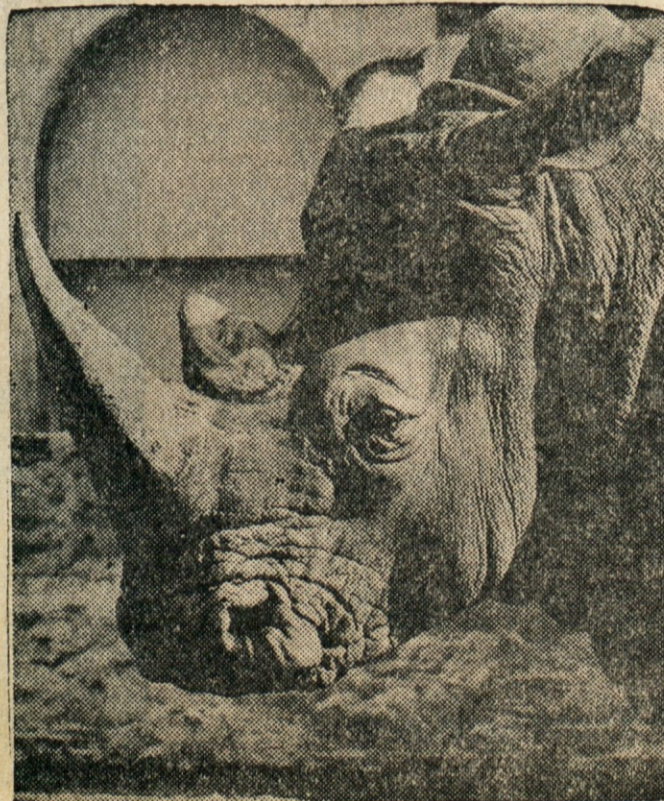
MALE HELP

WAREHOUSE - ORDER PICKER

FULL TIME

NA 5-5400

(252)

Z NJIM SE NE VELJA SALITI — Tako pravijo čuvarji in oskrbniki afriškega nosoroga v živalskem vrtnu v Bronxu v New Yorku.